
A přece se točí. Výstava představuje vzácné glóby slavné rakousko-uherské manufaktury

---

A přece se točí. Výstava představuje vzácné glóby slavné rakousko-uherské manufaktury

Firma J. Felkl & syn byla na přelomu 19. a 20. století jednou z nejlepších výroben glóbů na světě. Perly, které vznikly v této rakousko-uherské dílně, jež sídlila v Roztokách u Prahy, si od pátku 5. května mohou zájemci prohlédnout na Přírodovědecké fakultě UK. U příležitosti 200. výročí narození a zároveň 130. výročí úmrtí zakladatele továrny Jana Felkla ji společně uspořádaly geografická sekce PřF UK a roztocké Středočeské muzeum.

Dnes člověk nejčastěji narazí na plastové glóby vylišované někde na východě Asie. V 19. století však za jejich výrobou stála náročná ruční práce, jejich autoři museli mít dobré kartografické znalosti, potřebná byla řemeslná zručnost a umělecké nadání. A právě Felklova manufaktura, která fungovala od poloviny 19. století do poloviny 20. století, patřila k nejlepším na světě. Její výrobky proto získaly ocenění mimo jiné i na Světových výstavách v Paříži (1867) a ve Vídni (1873).

„Na výrobcích byla oceňována především jejich kvalita, dokonalé řemeslné zpracování, odborná úroveň i šíře sortimentů a jazyků. Tím byla firma naprosto unikátní,“ vysvětlila ředitelka Mapových sbírek PřF UK a autorka výstavy PhDr. et Mgr. Eva Novotná, která poukázala na to, že Felklova dílna proslula i díky tomu, že glóby za Rakouska-Uherska tiskla také v národních jazycích, a to nejen v češtině, ale i maďarštině a polštině.

Téměř za sto let existence společnost vyráběla glóby v osmi velikostech, deseti provedeních a sedmnácti světových jazycích. Získala navíc dva patenty na zvláštní rozkladné glóby. Do jejího sortimentu, který úspěšně prodávala v Evropě i v zámoří, patřily také další speciální přístroje. Podnik navíc pomohl rozvoji vzdělanosti v bývalém mocnářství, když její výrobky c. k. ministerstvo pro vyučování doporučilo jako vhodné vzdělávací pomůcky.

Na výstavě, jež se v Mapových sbírkách PřF UK bude konat až do konce listopadu, mohou zájemci vidět řadu restaurovaných výrobků továrny J. Felkl & syn od těch nejstarších z poloviny 19. století až po novější pocházející z doby mezi světovými válkami. Seznámí se s tím, jak se glóby v manufaktuře vyráběly, i s příběhem Felklovy rodiny a jeho následovníků, kteří závod spravovali.

„Asi nejzajímavějším exponátem je hvězdný glóbus v českém jazyce vydaný kolem roku 1860. Jde zatím o jediný zjištěný exponát v České republice. K dalším unikátům patří rozkladný glóbus s průměrem dvacet dva centimetrů a zajímavé jsou jistě i glóby v ruském a bulharském jazyce, jež nejsou jinde k vidění,“ upozornila Eva Novotná.

Exponáty se na výstavě budou v průběhu následujícího půlroku průběžně měnit. Stálý pobyt na světle totiž vzácným glóbum škodí. Na Přírodovědeckou fakultu UK se proto vyplatí přijít opakovaně. Mapové sbírky se navíc stejně jako ostatní muzea Univerzity Karlovy zapojí do Pražské muzejní noci, která se uskuteční v sobotu 10. června večer. V rámci ní se budou konat komentované prohlídky celé expozice. Další jsou naplánovány na 26. července, 13. září a 18. října od 14 hodin.